

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dorisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglašje je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Naše načelo.

VI

Ni to prvič, ko govorimo svoje mnenje o deželnem zboru kranjskem, v kolikor ga smatramo obvezanim, da je zaščitnik in glasnik tudi za one dele naroda, ki žive ob periferiji. Tudi oporekalo se nam je že večkrat iz Kranjske sem ter dokazovalo, da nikakor ni opravičena naša trditev, da bi mogel ta dež. zbor uplivati na dogodke izven mej kranjske dežele.

Na ta oporekanja se hočemo ozreti pozneje in pojasniti s praktičnimi izledi, nekako nazor, da vendar ni tako kriv naš nazor.

V dvojni smeri se morejo gibati oporekanja, ako se rekriminira radi razmer v deželni zbor kranjskem, ako se toži, da ima nemška skupina nerazmerno večjo moč, nego bi jo smela imeti po številnem razmerju prebivalstva, in nego je to dopustno s stališča interesov skupnega naroda slovenskega.

Najprvo se oporeka, da število nemških poslancev je enkrat tu — pa bodi nam to ljubo ali ne — in če je tu, je tudi faktor, katerega treba poštovati in ga ni možno prezirati.

Na drugo stran pa se oporeka, da razmerje med obema slovenskima strankama je tako napeto, duhovi razkačeni, in vse razpoloženje tako, da je za dogledne čase izključena vaska miel na skupno nastopanje, torej tudi na združeno paraliziranje nemškega upliva, optrega na zaslonbo od strani vladnega zistema.

Na prvi prigovor bodi nam dovoljeno vprašanje: ali res mora tako biti?

Deseterico nemških poslancev v kranjski deželni zbor voli veleposestvo. Mi nimamo pri rokah podatkov, ali menimo, da bo teh mož, ki pošiljajo v zbornico nekaj manje nego tretjino vse zbornice, nekaj nad 100. Če se smotimo, naj se nam to blagohotno oprusti!

Nekdaj je res v tej skupini tako odločno nadvladoval nemški, oziroma nemškomisleči živelj, da se slovenska narodna stranka res ni mogla nadejati vseh in jej ni kazalo spuščati se v poskuse za pridobitev te skupine. Nekdaj je bilo tako. Je-li je res tudi sedaj še tako? Ali se tekem časov v tej skupini res ni nič spremenilo slovenski stvari v prilog? Tako stanje, ako je v deželi z 95% slovenskega prebivalstva skupina veleposestnikov popolnoma odtujena kompaktnemu prebivalstvu v deželi, tako stanje je nenaravno in mora biti le produkt neormalnih razmer. In res je veljavna in moč takozvanega nemškega veleposestva ostalina srednjeveškega nasilja nad našim narodom slovenskim. A oni, ki so krojili volilno geometrijo za deželni zbor kranjski, so mislili ravno na to, kako bi — ob videzu

ustavne svobode in ustavnega življenja — ohranili tradicije tega srednjeveškega nasilja na Kranjskem ravno s tem, da so skupini veleposestnikov podelili obilno zastopstvo in so jo tako opremenili z veliko politično močjo.

Vendar pa ne moremo verjeti, da je ravno to kranjsko veleposestvo odtegneno zakonom, po katerih se vrše evolucije v gospodarskem življenju, da se ravno tega veleposestva ni dotaknili tisti gospodarski vzroki, ki vsepovsodi izživljajo spremembe v posestvih in silijo na menjavanje lastnikov!! Take spremembe so se gotovo vršile tudi v veleposestvu kranjskem. A če je res, da so tudi ekonomične razmere v deželi vsaj do neke mere v zavisnosti od razvoja političnih razmer, potem si je težko misliti, da ne bi se bile po preporodu na Kranjskem v zmislu slovensko narodnem vršile spremembe v veleposestvu slovenski stvari v prilog!

In zatrjuje se nam tudi res, da že pred nekoliko leti ni bila posebno velika razlika med slovensko manjšino in nemško večino v rečenem veleposestvu. A zadaje čase nam je zatrjevala neka oseba, ki se čisto imenuje v javnem življenju dežele Kranjske, da po njegovi sodbi ni izključeno, da so slovenski volilci celo že v večini! Seveda skupni slovenski volilci, ki pa se tudi delé v liberalce in klerikalce.

Če bi se torej hoteli lotiti poskusa za pridobitev vsaj enega dela sedaj nemških mandatov v veleposestvu, da bi dali tako deželni zbor kranjskem tisto izrazito slov. lice, katero bi moral imeti v soglasju z narodnim značajem pokrajine: lotiti bi se morali tega poskusa skupno in pozabiti, da so eni liberalci in drugi klerikalci: lotiti bi se ga morali kakor Slovenci!!

A tu nam zveni nasproti drugi prigovor, ki smo ga naveli gori: tudi tej nalogi, ki bi bila strankama na Kranjskem v neizogibno domovinsko dolžnost je na poti — domači prepri!

Politični pregled.

V Trstu, 18. februarja 1903.

Državni zbor. — Zbornica poslancev.

V večerajšji seji poslanske zbornice se je nadaljevala razprava o vojni predlogi. Sodé po večerajšnjih dispozicijah med strankami, se vladi bržkone posreči dobiti večino za te predlogi.

Nemški konservativci, posl. Schrott, je izjavil, da je njegova stranka z ozirom na to, da ne more doseči vseh zahtev glede olajševanja vojaške službe, skrepla svoje zahteve na najnujnejše. Osa zahteva odpravo dolžnosti udeleževanja vojaških vsj, tudi v 11. in 12. službenem letu, da bo se večje števílo vojakov že po dvehletnem službovanju

delo. Še zidaje kupe klanja so porazdelili na manjše kupe, sekali so turščevino in jo vezali v snope, katere so zlagali v križ, a iz njih se je dvigal fin modrikast prah kakor tanka, tanka meglica. Došli so vozniki z vozovi; pustili so vole v senci ob robu šume, a sami so se pomešali med delavce, da jim pomagajo in se pošalijo z dekleti. Z drugih njiv je prihajal krik, s katerim so gonili živino, upreženo v vozove, z livad in od dalje se je mešala pastireka pesem. Vera in Lev sta se malec zagledala v krajino.

— Na delo! — je spregovorila ona prva opazivša, da so kupi porazdeljeni, pak je vstala, davši Franceku nalog, kako naj posodo in steklo spraviti v košaro.

— Sedaj bomo delili turščico — se je obrnila do Leva. — In vi mi boste pomagali — kaj ne?!

— Ako se še razumem v to — je odgovoril on veselo.

— Oh — kaka težava je v tem! Od-delite od vsakega kupa po dva dela za go-

pošiljalo na stalni dopust, da se dovoli posebna olajševanja onim, ki so vzdrževalci družin in slednjič, da se odpravi dolžnost dvovoja.

Socijalist, posl. Schuhmaier, je ožigosal namero vlade, ki je hotela tudi brez privoljenja parlamenta uzakoniti vojno predlogo. Inštitucija parlamenta da je vsled tega popolnoma brezpomembna in služi vladi le v to, da se svetu kaže konstitucionelno, dasi ravno je nje postopanje popolnoma absolutistično. Zahteval je dvehletno vojaško službo in odpravo vojaške takse za tri najnižje razrede.

Posl. Khevenhüller je izjavil, da soglašja s povišanjem kontingenta novincev, ker da je toliko v vojski, kolikor v mornarici še mnogokaj spopolniti.

Mladočeh posl. dr. Herold je kritiziral mnogo obstoječih odredov in institucij v vojski in je trdil, da so ministri prigrigori proti uvedanju dvehletne vojaške službe že slabotno utemeljeni. Govoril je potem o jezikovnem vprašanju v vojski in zahteval, da se mora strogo spoštovati jezik posamičnih vojakov. Slednjič je izjavil, da bo njegova stranka glasovala proti predlogi.

Nemški liberalci posl. Schückler je izjavil, da bo njegova stranka glasovala za predlogo. Povišanje je potrebno z ozirom na zavezništvo z Nemčijo.

Tudi krščanski socijalist posl. Wohlmeyer je izjavil, da bo glasoval za predlogo.

Nemški nacionalec posl. Chiari je utemeljeval glasovanje svoje stranke v prilog vladni predlogi. Dejal je, da, ako se trozvezo smatra za garancijo miru, mora se tudi želiti, naj bo ista možna in da bo poleg mogočeti Nemčje stala tudi mogočna Avstrija.

Vsenemec Schreiter je izvajal, da ni nikake potrebe pomnožiti vojsko, ker ne preti nikaka vojna.

Ko je govoril še posl. Ludwigsdorff v prilog predlogi, se je seja zaključila.

O položaju. Če je »Neue Fr. Presse« dobro poučena, so v vladnih krogih gotovi, da spravijo vojno predlogo pod streho. Rečeni list ne izključuje celó, da bo večina precej večja, nego je bilo soditi po glasovanju v odseku. Krščanski socijalisti, ki so v odseku glasovali proti, da v plenumu ne bodo množili nasprotnih glasov. Tudi del Jugoslovancov da odnehajo od opozicije vsaj v toliko, da se ne udeležijo glasovanja. Nemška napredna stranka in nemška ljudska stranka bosti glasovali za vojno predlogo. Na to hočemo opozarjati socijalistiška glasila, če bodo zopet kedaj hotela kooperacijo z nemškimi strankami opravičevati s servilizmom slovenskih strank nasproti vladi.

A mej tem, ko zbornica razpravlja o

sposki del, a tretji del boste dajali kmetu. Vi izvršite tu svoj posel, a jaz pojdem na gornjo stran njive. Da — ostati morate vedno pri kupih, dokler ne bo opravljeno vse na voz.

— Zadovoljni boste z mano.

Solnce je že zahajalo, ko so podelili vsoturščico in jo odpeljali domov. Vera je ostala na polju do zadnjega časa. In že je večerni mrak padal na okolico, ko je v spremstvu Levovem šla proti domu. Bilo je tiho, samotno in mirno okolo njiju. Nikogar nista srečala. Z bregov le se je tu pa tam zažul kak človeški veki — daleč nekje je žvenketal zvonček črede — ali pretirano, nejasno. Bil je mir in nad vsem je ležala tišina prvih trenutkov večera.

Zrak je zatrepetal s svežo strujo in listje na drevju se je od tega streslo lahko igranje in se zagibalo. Iz trave je udaril moker duh. Prah na cesti se je nekoliko privzdignil kakor tanek droben dim. Nebo je nehalo sijati in prelivalo se je v bledem modrilu. Vžgale so se prve zvezde in videlo se

vojni predlogi, se že vrše pogajanja v odločenje dnevnega reda po pustu. Že imenovani dunajski list hoče vedeti, da Čehi ne dovolé v prvo čitanje proračuna, marveč da hočejo proračun obstruirati, pač pa da so parlamentariški krogi tega mnenja, da Čehi privole v prvo čitanje nagodbjenih predlog.

Simptomatično je, kako ostentativno povdarjajo nemški listi sklep nemško-napredne in nemške ljudske stranke vojni predlogi v prilog in že anticipirajo hvaležnost Koerberjevo za to, da sti ga rečeni stranki odvezali od neprijetne naloge pugačanja s strankami desnice v doseg večine za to predlogo. V prvo je to bahatenje v nasprotju z resnico, ker se je g. Koerber faktično pogajal, oziroma žugal tudi Jugoslovancem. — Sicer pa se vidi tudi o tej priliki, s kako, naravnost brezobrazno doslednostjo se Nemci drže pravila: Quod licet jovi, non licet bovi. Če bi se vlada pogajala z Jugoslovani, bi bilo to nekaj neprijetnega in nemoralnega, da pa neprestano baranta z Nemci in jim plačuje vsaki glas s koncesijami na škodo zdravega političnega življenja v državi: a, to je kaj drugega, to je v redu in — vele-moralno!!

Ozirom na grožnje Koerberjeve na adresu Jugoslovancov pripominja »Obzor«, navedši izvajanja v »Edinosti«:

Mi bi imeli o tej priliki reči samo to, da se bo g. Koerber vse dotlej uspešno igral s parlamentom, dokler stranke, a posebno Slovani, ne store konca tej igri z odločnimi čini. Koerberjev zistem in njegova metoda lovljenja v motnem sta mogoča le dotlej, dokler se ne razbistri položaj in ne izvrši konsolidacija slovenskih strank. Iz mladočehskih krogov se je žulo svojedobno, da treba kako priti do moči, ker le tako se bo moglo prisiliti Koerberja, da ne bo mešal in motil. Tudi naši poslanci bi morali razmišljati, kako da — pa tudi skupno z drugimi grupami — pridejo vsaj do kake moči in postanejo faktor, s katerim si Koerber ne bo upal igrati.

Iz ogrske zbornice. V večerajšnji seji ogerske poslanske zbornice se je nadaljevala razprava o vojni predlogi, o čemer so se ponavljali viharni prizori prejšnjih sej.

Ko je govoril opozicionalec Lengyal, prekinil ga je honvedski minister, baron Fejervary, z vsklikom: Vi lažete! Ta vsklik je med opozicijo povzročil silen vihar, a minister je medtem še parkrat ponovil to žaljenje. Opozicija je zahtevala, naj se minister pozove na red, kar je predsednik tudi storil. Opozicija pa ni bila s tem zadovoljna in je zahtevala, naj minister prosi oprostjenja. Minister je na to izrazil obžalovanje, da mu je ošel tako oster izraz.

Govorili so potem še posl. Thaly (neodvisna stranka) in honvedski minister,

je, kako jim lete žarki doli k udremani zemlji. Le dva trije mali oblaki so brodili po nedogledni višavi. Tema je pokrivala bolj in bolj toliko bregove kolikor ravan. Na zapadu je izginilo rudečilo predvečerja, le najspodnja črta obzorja se je še lesketala v vijoličastobledi barvi, sredi katere je žarko svetila velika rudeča zvezda. Na vzroku pa se je nagnena planina na skrajnem robu pozlatila z žarko lučjo kakor od raztopljenih kovine in od tega se je polzil odsev tja nekam v nižave in od njega je zaslesketalo trepetajoče srebernikasto listje visoke topole, ki je rastla ob cesti. Tudi Lev in Vera sta občutila lepoto in čar večera. Hodila sta vspremdno lahkim korakom in nista nič govorila. V njem so bili čudni občutki, nenavadni, skoro mistični. Ta bajni večer ga je očaral in navdušil. Kar z entuzijazmom je pogledoval okolo sebe in bilo mu je v glavi in v srcu kakor da se mu skozi ta divni večer javlja neki viši svet, ki se poslužuje njegovih oči in njegovega srca, da prihaja do spoznanja svoje lepote. (Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal Ksaver-Sándor-Gjalski; prevel M. C.

XIV.

— Sosebno mi ugaja ona povest. Kranjski opisi — divne osebe — in vse — vse — le konec mi ne ugaja. Oa zapušča deklico, katero je ljubil ter se jej ne izneveril. Vsekokrat sem razdražena, kadar čitam to. Dam Vam knjigo, da boste čitali tudi vi.

Leva je streslo in bilo mu je neprijetno. »Oh — da bi vedela, da sem jaz tvojo se-stvo tako zapustil — in še huje, huje — se hladno razsodnostjo in premišljenim namenom. Že v povesti — se jezi in jo boli; kako bi še le bilo, ako bi čula in izvedela kaj tacega iz življenja — iz življenja rojstne si sestre!« — in nanj se je zvalila velika žalost, skrb, neprijetnost. Bolela ga je zavest, da še vedno sedi tu kraj tega dobrega nedolžnega deteta.

Na njivi se je med tem zopet začelo

baron Fejervary. Med govorom slednjega so se ponavljali izgrede opozicije. Ista je ponovno zahtevala, naj se ministra pozove na red, a predsednik je odgovoril, da ne vprejema nikakih instrukcij.

Po seji pozval je posl. Lengyel, kateremu je ministar Fejervary očitil, da laže, istega na dvoboju.

Iz Hrvatske. Članek, ki govori o evoluciji, ki se je v političnem življenju Hrvatske začela z dnem 29. m. m., a skupščino opozicijskih strank, zaključuje duojaki »Parlamentarizem« tako-le:

»Gospod Szell je rekel te dni, da je ban hrvatski kakor državopraven dostojanstvenik in prapornik Ogrske, ki je tudi člen ogrske zakonodaje, in ki je vrhu tega imenovan načelnikom avtonomne hrvatske uprave s podpisom ogrske vlade, na vsaki način poklican v to, da zastopa Ogrsko. Grof Khuen Hedervary vrši to službo, saj je bil mož, predno je zadobil bansko čast, ogrski veliki župan, kakor baron Banfi pred svojim ministerskim predsedništvom. Grof Hedervary se razume na umetnost, da vse opozicijske Hrvate goni v skupen protimadžarski tabor, in če mu ta sreča ostane še nekoliko časa naklonjena, bi se mogla vzle Frankovi skupini hkratu dvigniti iz tal koalicijske Hrvate in Srbov. Ne vladi prijazna koalicijska, ampak opozicijska Hrvatom in Srbov: državopravna, narodna in slovanska. Tudi kraljevstvo Hrvatsko ima svoje pomladanje nagone«.

Iz sodne razprave v Mitrovici proti pisatelju in publicistu Štefanu Radiću treba zabeležiti še marsikateri moment, ki je jako poučen za razmere na Hrvatskem in izlasti za tendenco sedanjega vladnega sistema.

Zelo zelo poučen in za narod hrvatski naravnost poniževalen je bil že nastop državnega pravdnika, ki je obtoženca zato, ker je kategorično zahteval, naj železniški uslužbenec na hrvatskih tleh žnjim, s hrvatskim pisateljem, govore hrvatski, označal za provokatorja, mu očitil, da je dajal pohujšanje, da je bila njegova zahteva zgolj kaprica, trmoglavost itd. Sploh vse nastopanje državnega pravdnika ni bilo nič drugega, nego pljuske v obraz dostojanstvu in ponosu naroda, gola negacija zakona, nagodbe, ki garantira Hrvatski popolno samostojnost izlasti v tem zmislu, da je na hrvatskem teritoriju edino hrvatski jezik službeni jezik.

Državni pravdnik je očitil Radiću politiko, v resnici pa je jasno, da je vsa ta razprava le zgolj politična provokacija in žaljenje.

Govor branitelja dra. Derenčiča je bil diven. Na očitano provokatorstvo je odgovoril dr. Derenčič: »Oni, ki brani svoje pravo proti komu, ki ga žali, ni provokiral s tem, ampak provokacija je prišla od onega, ki žali pravico... Čudim se državnemu pravdniku, da je kakor kaprice označil zahtevo, naj uradnik državne železnice, ki je skupna ogrsko-hrvatska institucija, s hrvatskim občinstvom obnejuje hrvatski«.

Obtoženec Radić pa je v svojem govoru povdarjal, da glasom nagodbeneh določil ima hrvatski jezik izključno pravo na hrvatskem teritoriju. In zato je ono, kar se je dogodilo žnjim, brezskrbnost, ki ne sme in ne ostane nekažnjena. »Jaz sem — je vskliknil — hvala Bogu, še mlad, a tako zločinstvo ne zastaruje tako hitro. Jaz sem prisiljen reči, da se za trenotek dva ne bo sodilo mene, Štefana Radića, ampak naš narodni preporod. Mi smo postali narod, njim pa smo kakor da neuhajemo biti. Ker pa jaz tega nočem, in živim in delam temu primerno, bom sedaj sojen in eventuelno obsojen«.

Še dve značilni okolnosti treba povdariti. Radić se izvlekli iz vlaka s tako brahijalno silo, da so ga tudi telesno poškodovali; to kaže na brezprimerno prepotenco in surovost madžarskih uradnikov. Za sodne razmere na Hrvatskem pa je značilno, da je šla vsa vera tem uradnikom, ko so na sodišču reproducirali hrvatske besede Radićeve, čeprav ne znajo ni besedice hrvatski!

Boj in boj proti takemu sistemu!

Macedonsko vprašanje. »Neue Fr. Presse« poroča, da se je avstrijsko-ruski načrt glede reform v Macedoniji včeraj predložil onim velesilam, ki so podpisale berlinsko pogodbo. V glavnem je ta načrt sličen onemu, ki se je sklenil svoečasno na berlinskem kongresu. Novo je določilo, da se bo desetina morala porabiti za upravo dežele ter da se ne bo pošiljala v Carigrad; nadalje je nov tudi predlog, naj se na čelo Macedonije postavi guverner z dovolj razširjeno oblastjo,

da se mu ne bo treba za vsako stvar obračati na Porto.

Otvoritev angleškega parlamenta. Včeraj se je v Londonu izvršila slovesna otvoritev angleškega parlamenta ob vsem pompozem ceremonielu, ki je v navadi le v Londonu in ki se vrši prav tako, kakor še pred štirimi stoletji. Tudi noše dostojanstvenikov in ceremonijerjev so jednake onim, ki so se o takih prilikah rabile pred štiristo leti.

Kralj je v svojem prestolnem govoru povdarjal, da vlada prijateljsko razmerje med Anglijo in drugimi velesilami. Kar se tiče blokade Venezuele, omenja prestolni govor, da je bila ista potrebna, ker bi Anglija sicer ne bila dobila zadoščenja za žaljenja in krivice, ki so se dogodile angležkim državljanom, prebivajočim v Venezueli. Glede macedonskega vprašanja da je Anglija predočila Turčiji potrebo izvedenja reform, določenih v berlinski pogodbi.

Prestolni govor je nadalje omenjal, da pripravljati Avstrija in Rusija načrt reform, ki se v soglasju z velesilami, katere so podpisale berlinsko pogodbo, predloži Turčiji. Kralj je izrekel nado, da bo ta načrt odgovarjal potrebam tako, da ga bo mogla tudi Anglija podpirati.

Stvari v južni Afriki da se razvijajo povoljno in da je potovanje angleškega ministra za kolonije tjakaj prineslo že dobre vspehe. V zaključku prestolnega govora se naznanja več resnih odredb in reform.

Tržaške vesti.

Čitateljem na znanje. Opozarjam čitatelje, da sem že pred dlje časa odložil takozvano glavno uredništvo tega lista, da sem le navaden podrejen sodrnik in da ne nosim nobene odgovornosti za vsebino lista.

Makso Cotič.

Ozirom na dogodke v Riemanjih smo prejeli od sv. Marije Magdalene pri Trstu nastopni dopis:

Opazamo, da so poročila v »Edinosti« o dogodkih v Riemanjih vidno jako rezervirana. Ne le, da se nič ne pretiruje, ampak mnogi kateri zanimivi moment se celó popolnoma zamočuje. Želeli bi torej, da dovolite nekoliko prostora nam, ki smo bili minole nedelje v Riemanjih.

Došli smo tjakaj popoldne, ravno ko se je vračalo onih 300 Riemanjev iz Trsta od službe božje v pravoslavni cerkvi.

Po vsej vasi smo videli nastavljene orožnike, ki so postajali nekam nervozni, in so Riemance silili in nagovarjali, naj gredo v cerkev na blagoslov latinskega kapelana g. Krančiča. Poslušal pa jih ni nikdo.

Kar nas je bilo od sv. Marije Magdalene, smo šli v cerkev. Notri ni bilo ni petja, ni izpostavljenega sv. Rešnjega telesa in — nobenega vernika. Pred oltarjem je bil sam g. Krančič, ki je nekaj na tiho molil, in pa njegov mali strežnik iz Brkinov. Na to so šli vsi Magdalečani iz cerkve in le jaz sem ostal, da vidim konec. Po dovršenih volitvah se je g. Krančič obrnil in z roko blagoslovil mene in svojega strežnika. Žalostno je bilo v taj slovenski cerkvi, v kateri se je pred malo časa še razlegalo lepo cerkveno petje in pobožna slovenska molitev.

Po vseh Riemanjih pa je bilo videti vesele obraze. Vsi so pripovedovali, kako lepo je bilo v Trstu. Tožili so nam ljudje tudi na svoje sosede iz Boršta, ki so bili zjutraj pri maši v Riemanjih, in ki da so v znamenem zavetišču ital. duhovnikov v Borštu dobili za plačo po en kvartin vina na glavo. Jaz sem dobil utis, da morajo Riemanjei — zmagati.

(Opazka uredništva. Kakor je videti, so gospodje natezali struno, dokler je počila. In vsa znamenja kažejo — kakor priča tudi včerajšnje naše poročilo in ta dopis — to da gibanje neče ostati v mejah ríemanske občine, ampak sili tudi drugam po Bregu in v okolico tržaško. Nas boli, da se je v Riemanjih razgala lepa katoliška cerkvena občina samo radi tega, ker je imela staroslovensko glagolško bogoslužje. Videant consules!)

Brezobrazno postopanje. Prejeli smo: Minolega tedna, pred nedeljsko manifestacijo v proslavo spomina žrtv lanskim februarjskim dogodkom, je pisal občinsko in vladno-oficijozni »Il Piccolo«:

»V soboto je magistratni poverjenik izročil sorodnikom februarjskih žrtv spomenik, postavljen po mestnem magistratu na gomilo ponesrečencev. Navzoči so bili vsi sorodniki, izvemši mater (tu je sledilo dotično ime).«

Kako brezobrazno! Med žrtvami je bil tudi bivši odbornik »Kola«, Bone; a mi smo obveščeni od najkompetentnejše strani, da od Bonetovih sorodnikov ne le ni bil nikdo navzoč na omenjeni izročitvi spomenika, ampak da tudi ni bil nihče iz rodbine obveščen o tem!

»Piccolo« je torej nesramno lagal. Ponavljamo pa, da je magistratovo postopanje nasproti sorodnikom ubozega Boneta bilo brezobrazno.

Mi vemo tudi, da je bila rodbina Bonetova že naročila nagrobni spomenik se slovenskim nadpisom, katerega je bil sestavil pisec teh vrstic; a vemo nadalje tudi, da se je toliko od magistratove, kolikor od socialistične strani svetovalo družini, naj ne postavi nikakega spomenika, ker se itak postavi skupen spomenik.

Mi znamo tudi, da je dal magistrat truplo pokojnega Boneta prekopati, ne da bi bil rodbino pokojnika vprašal dovoljenje za to. Niti z eno samo besedico se ni magistrat obrnil do gosp. Ivana Boneta, očeta pok. Frana. Vse, toliko prekopanje mrliča, kolikor postavljenje skupnega spomenika je izvršil ob popolnem preziranjju Bonetove rodbine!

V potrdilo, da je naša trditev povsem resnična, naj služi sledeča, doposlana nam

»Izjava«.

Podpisani izjavljam, da nisem bil ni vprašan in ne obveščen o premeščanju zemskih ostankov pokojnega mi sina in da o tem ni bil obveščen nikdo od moje družine.

Iz tega sledi, da jaz nisem v ničesar privolil in da je torej tržaški magistrat vse izvršil brez moje vednosti in samovlastno.

Ivan Bone,
posestnik na Cesti pri
Ajdovščini.

Magistrat je pri tem činu kršil določila zakona, o čemer homo še govori.

Gospod Bone, oče, ni bil vprašan za dovoljenje, da si je magistrat dobro vedel za njegovo naslov, kar se prav lahko dokaže.

Mi smo imeli priliko govoriti te dni z gosp. Bonetom in smo se uverili, da je bil zelo ogorčen radi magistratovega brezobraznega postopanja.

Se-li sme — pa bilo to tudi od samega tržškega magistrata — odkopavati mrliče brez dovoljenja bližnjih sorodnikov?! O tem bo — kakor rečeno — še govora!

Hvala lepa! Pišejo nam: Odbor ustanovljen za omejevanje, ali odpravo alkoholizma (pijanstva), razpošilja te dni neko laško okrožnico, v kateri pozivlja slovenska društva tržaška, naj se po možnosti pridružijo omenjenemu »Comitatu« in mu pomagajo pobijati alkoholizem. Nameramo samo teh gospodov odobrujemo sere, ali povedati jim moramo, da naša društva že zdavnaj delajo na to, da se pijančevanje med našim ljudstvom omeja, če se že popolnoma zatreti ne more. Ob enem bodi povedano tej gospodi na uho, da mi smo Slovenci, in da se oni, ki kaj želi od nas, mora obračati do naših društev v našem jeziku, v jeziku, ki nam je drag, kakor je Italijanom drag italijanski jezik!

Da ne porečete, da smo šovinisti, vas vprašamo samo: Kaj bi naredili vi, oziroma vaša laška društva, ako bi jim mi doposlali kako slovensko okrožnico?! Kako bi nam odgovorili, ali bi sploh kaj odgovorili na tako okrožnico, pa naj bi ista zadevala tudi naščlovekoljubneje namene?!

Promena uradnih ur. Uradnija političnega društva »Edinost« nam poroča, da s prihodnjim ponedeljkom dne 23. t. m. premeni uradne ure tako, da bo ta urad od rečene dne naprej odprt ob delavnikih: od 6. do 8. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 10. ure predp.

Ples pekovskih pomočnikov. Prejeli smo: Z ozirom na notico, priobčeno v Vašem listu pod naslovom »Lahonska predrznost«, moramo pripomniti, da je gospod dopisnik nekoliko pretiraval, ko je rekel, da je sicer res, da je njihov ples izgledal kakor da so ga priredili sami Italijani.

Temu moramo odločno oporekati, kajti ples je imel (ako abstrahiramo od razsvetljave) vendar-le slovenski značaj. Že plesni komadi, ki jih je svirala godba, so bili večinoma s slovanskimi motivi, a tudi prireditelji niso o vsprejemanju ljudij skrivali, da so Slovenci.

Kar pa se dostaje razsvetljave, niso bili krivi prireditelji in so bili s tem presene-

čeni. Mislim torej, da pekovski pomočniki niso zaslužili take sodbe.

Veselica »Adrije«. Kakor smo že javili, priredi prihodnjo nedeljo pevsko društvo »Adrija« v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah veliko pustno veselico z zelo izbranim programom, katerega smo objavili v ponedeljski številki. Omenjamo le, da se bosta na tej veselici pela krasni mešani zbor »Sam« in veliki možki zbor »Slov« z bariton-solo in spremljevanjem vojaškega orkestra. Poslednja pesem je ena najlepših skladb dičnega skladatelja g. F. S. Vilharja. — Nadejamo se, da slavno občinstvo iz mesta in okolice mnogoštevilno poseti to veselico vrlega pevskega društva »Adrija« v Barkovljah.

Potres. S tukajšnjega astronomično-meteorološkega observatorija poročajo, da je bilo predsinoči ob 8. uri 48 min. in 46 sekund občutiti precej močen potres. Kakih deset minut pozneje so tak potres opazili tudi na ljubljanski opazovalnici.

Padel v morje. Včeraj popoldne je padel v morje 70-letni Vekoslav Rossi. Neki tamkaj navzoči mornar je skočil v ladjo ter potegnil nesrečnega na kopno. Odveli so ga na to v bolnišnico.

Dijak pobežnil. Tukajšnje redarstveno ravateljstvo je dobilo brzopjavno poročilo iz Gradea, da je zapustil očetovo hišo 17-letni dijak Fran Afmberger. Da bo lažje živel, odnesel je od doma 1000 K. Sumi se, da je na potu v Trst, odkjer nameruje nadaljevati vožnjo z Lloydovim parnikom.

Policijske vesti. Redarstvenemu ravateljstvu se je predstavil neki tuji gospod, kateri ni hotel imenovati svojega imena ter izjavil, da mu je bila v neki hiši v starem mestu ukradena zlata ura z verižico. Redarstvo je preiskalo stvar, ali ni moglo dobiti tatice.

Požar. Včeraj okolu 2. ure popoldne nastal je ogenj v gozdu lastnine g. Angelija nad Barkovljami. — Iz mesta došli ognjegasci so pogasili ogenj. Pogorelo je kakih 200 dreves od visokosti 1—3 m. — Gozd je bil izročen v varstvo komisiji za pogozdovanje. Sklepa se, da je kriv neki Klemenčič, kateri je na delu gradnje nove železnice preko Tur.

Tatvina. Predvčerajšnjim zvečer je A. Vouk odšel iz stanovanja, v ulici Tiziano št. 1, ter pustil doma svojo mater. Vrnivši se domov je dobil na stopnicah neki nož, katerega je spoznal za svojega. Prišedši do svojega stanovanja je dobil odprta vrata. Stopil je v stanovanje ter se podal v sobo, kjer je spala mati v najtrdnjšem spanju. — Preiskal je po sobi ter spoznal, da so bili tatovi v njegovem stanovanju in konstatiral, da mu je ukradeno: en par uhanov z dijamanti, vrednih 150 K, jedna igla z rubini, vredna 14 K, ter 11 K v denarju. Okradeni je naznanil tatvino redarstvenemu ravateljstvu.

Aretilanje. Kakor bo čitateljem znano, je decembra meseca l. l. bilo ukradeno blagajniku družbe mesarjev, Franu Venezianu, 11.000 K, v času, ko je bil s svojo soprogo v gledišču. — Te dni pa je zapovednik mestnih stražarjev v Pulju zasačil nekega 26-l. Emila Tomasinec a iz Trsta, kateri je na sumu, da je Venezianu ukradel označeno svoto. Zaprl so tudi njegovo ljubico. Kakor se doznaje, je policija našla pri njem še en del ukradene svote.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 19. feb. ob 10. uri predpoludne se bodo vsice dražbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Stadion št. 10, železna blagajna, oprema v zalogi in saife; v ulici Poste št. 4, stroj in razno; v ulici S. Francesco št. 11.B), hišna oprava; Passo S. Giovanni, album in razno.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 0,8 ob 2. uri popoldne 5. C. — Praznina ob 7. uri zjutraj 174,8. — Danes p. m. o. 2,24 predp. in ob 1-19 pop.; oseka ob 10,7 predpoludne in ob 6-31 popoldne.

Kakor je splošno znano, dajajo Mauthnerjeva semena za repo in klajo velik dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice.

Vesti iz ostale Primorske.

× Umrl je v Gorici tamošnji znani zdravnik in primarij v bolnišnici usmiljenih bratov, gosp. dr. Martin Kerševan. Pokojnik je dosegel starost 62 let.

× **Prvo predavanje o živinoreji v podgradskem sodnem okraju**, v letošnjem zimskem tečaju bo v Podgrajah (občina Jelšane) dne 23. februarja 1903. ob 2. uri poludne. — O nadaljnjih predavanjih bomo še poročali. Za zdaj želimo obilo vspeha.

× **Deželni hipotečni in kreditni zavod v Gorici**. Ozirom na razpis služeb v tem novoustanovljenem zavodu smo prejeli z Goriškega in objavljamo, prepuščaje g. dopisniku vso moralno odgovornost:

Ko so razpisana mesta na kakem deželnem zavodu ali javnem podjetju, je dolžnost izvrševalnim činiteljem dotične dežele potezati se za to, da dotične službe dobe domačini, ozir. oni, ki imajo v kronovini domovinsko pravico in ki so — to se umeje ob sebi — dokazali svoje usposobljenost za dotično službo.

Le v slučaju, da ni takih prosilcev, naj se o oddajanju takih služeb jemlje v poštev tudi druge prosilce izven kronovine, ali take, ki imajo samo spričevala o dovršenih ali na pol dovršenih trgovskih ali srednjih šolah.

V Gorici se je ustanovil deželni hipotečni in kreditni zavod in sicer sporazumno s poslanci obeh narodnosti v deželi. Službe so razpisane, ali tako, da napravljajo utis, kakor da poklicani činitelji nočejo dati razpisu potrebne publicitete. Kolikor je meni znano, nisem čital tega razpisa (razun v »Edinosti«) v nobenem slovenskem dnevniku. Vsi oni, ki morda mislijo prositi za omenjena mesta, morajo slutiti v tem tendenco. Ali pa je kriva temu animoznost deželnega odbora goriškega do slovenskega novinstva?!

Jaz se ne morem iznebiti slutnje, da bo deželni odbor kolikor le možno preziral slovenske prosilce. Zato apelujem že danes do gospode slovenskih poslancev in dež. odborikov na Goriškem, naj se zavzamejo za stvar in naj zastavijo svoj vpliv na kompetentnem mestu, da se bodo službe oddajale nepristransko in le takim kompetentom, ki so dokazali praktično usposobljenost in ki imajo tudi druge potrebne zmožnosti za pisarniško službovanje!

Gospodje deželni poslanci in prvaki naši naj izvolijo to prošnjo vzeti na znanje.

Mesto poštnege odpravnika na c. k. poštne uradu (III/4) v Dutovljah, politični okraj Sežana je razpisano, proti pogodbi in kaveiji 400 K.

Letna plača 550 K, uradni paval 140 K, letni paval 140 K za lokalno dostavljanje poštne pošiljatev.

Prisloje v teku treh tednov na pošto in brzojavno ravnanjstvo v Trstu.

× **»Goriški Sokol«** priredi svojo »veliko maskarado« dne 24. februarja 1903 v prostorih »Slovenske žitarnice«. — Sviral bo vojaški orkester. — Pričetek ob 8. uri in pol zvečer.

Vesti iz Kranjske.

* **Mestni svet ljubljanski proti knezoškofu**. Včeraj je imel mestni svet ljubljanski sejo, v kateri je storil soglasen sklep v protest proti nekini poročili v »Slovenec«, oziroma proti knezoškofu ljubljanskemu. Glasom tega sklepa se mestni svet ne udeleži nobene čistočelne službe božje, ki jo bo opravljal knezoškof, izvzemši one povodom rojstnega in imen dne cesarjevega.

* **Starosta kranjskega učiteljstva**. V št. Vidu na Dolenjskem umrl je predvčeraj v pokoju in iz gledni nadučitelj g. Andrej Turk, bivši mnogoletni župan občine št. Vid in predsednik ondotnega cestnega odbora, v dobi 95 let. Rojen je bil v Cerkanici l. 1808, učiteljaval leta 1830. v Ljubljani na Trnovski šoli, potem od leta 1831. do 1844. v Metliki ter končno od 1844. do 1875. leta v št. Vidu pri Zatočini. Vedno kremenitga slovenskega značaja, obse spoštovan in ljubljen od svojih učencev in soobčanov, doživel je časom narodnega preporoda mnogo hudih ur. — Bodi mu blag spomin in zemljica lahka!

* **»Sokol«** v Šiški je daroval gospod veletrežec Iv. Knez lepo svoto 100 K.

Vesti iz Štajerske.

— **Nova železnica na Spodnjem Štajerskem**. Železniški minister Wittek je obljubil drž. poslatema Ploju in Berksu, da se kmalu začne s pripravi za stavbo železnice iz Polzele v Kamnik in stranske proge v Gornji Grad. Te nove železniške proge bodo v zvezi z dosedanjimi za promet velike važnosti.

— **Slovensko-nemški gimnazij v Celju**. V prvem semestru je študiralo na tem gimnaziju 188 dijakov in jih je 80% dovršilo prvi tečaj z dobrim vspehom. Pri znati treba torej, da so učni vspehi na tem zavodu prav dobri in je to v najlepše spričevalo za zavod.

— **Roparskega morilca Weidingerja**, ki je, kakor smo poročali, na Ivančji gori umoril kočarjevo hčer Rozo Halič, še sedaj niso prijeli. Orožniki v radgonskem okraju so po 40 ur v službi. Parkrat je morilec odpihal orožnikom pred nosom. V gozdu so dobili morilčev nož in revolver. Morilec je prišel te dni v nekatere gostilne, a nihče se ga ni upel prijeti. Ljudje se ga tako boje, da že ob šesti uri zvečer zapirajo hišna vrata, zjutraj si ljudje ne upajo v cerkev. Stari in bolehn oče Roze Halič je vsled prestanega strahu in žalosti umrl.

— **Važen poziv**. Celjska »Domovina« priobčuje nastopni poziv:

Celje je za Slovence tako važna postojanka, da se napredek slovenstva v Celju in okolici mora smatrati nekakim barometrom za narodni napredek štajerskega slovenstva v obče. Kdor hoče biti pravičen, ta mora tudi priznati, da celjski Slovenci neumorno delujejo na podlagi tega prepričanja. Toda nasprotniki cenijo važnost Celja za razvoj na rodni razmer še više. Iz dveh cesarstev dobivajo moralno in še bolj gmotno oporo. Na slovenski strani so vsa delavna pleča tako preobložena, da bi utegnili posamičniki začeti pešati, ako bi jim k dozdajnim velikim bremenom hoteli nakladati še nova. In vendar nas čaka tu v Celju še ogromnega dela in se ravno sedaj mora to delo še podvojiti in potrojiti, če hočemo, da se boj približa ugodni odločitvi. Zato danes govorimo odkrito besedo vsim rojakom, ki pripisujejo našemu položaju ono važnost, kakor mi sami. Govorimo vsem, ki so zmožni nas razumeti, da nam po svojih močeh pomagajo. Ne potrebujemo denarja, da bi podkupovali volice, kakor delajo naši nasprotniki s pomočjo pruskih grošev. Potrebovali bi pa za utrjenje našega stališča in za probujo nezavedne množice, za podporo koristnih društev in za druge čisto narodne namene, znatne pomoči. Premisljujemo o ustanovitvi posredovalnega urada za ojačenje in reševanje slovenske posesti, o ustanovitvi slovenske obitne šole v Celju in maršičem, kar bi bilo neobhodno potrebno za ves slovenski del dežele. Toda vse to je zvezano tudi z gmotnimi žrtvami in mi, ki imamo malo, smo z narodnim davkom preobloženi, oni, ki pa imajo mnogo, nas nočejo razumeti in krčevito zapirajo svoj polni mošnjiček. — Merda je pa širimo naše domovine vendar še kaj naših mčž, ki bi radi porušili odločitev v tem velikem narodnem boju, ki se tiče vseh Slovencev in ne samo celjskih, ki itak žrtvujejo, kolikor morejo. Do vseh rojakov te vrste se obračamo z nujno prošnjo, da nam ravno zdaj iz nekega važnega vzroka pridejo na pomoč s svojimi, če tudi še tako neznatnimi prispevki. Vsaki vinar uporabimo tako, da bo v prid naši narodni stvari. Vse take dohodke bi sprejemalo in njih namenu izrčalo celjsko politično društvo »Naprej«, ki je v zanesljivih narodnih rokah.

— **Dve nesreči na en dan**. Zadnje soboto zvečer je v Celju v gosposki ulici pleatar Kronovšek po nepredvidnosti padel čez stopnjice v klet in se je na mestu ubil. — Ravno isti dan je bil v Levcu pri Celju o sekanju drv po nesreči ubit veleposesnik Planinšek, ki je bil zvest slovenski volilec.

Razne vesti.

Tragična ljubezen. V Pragi je živel sviralec na glasovirju Rudolf Schneiderberger, 22-leten mladenič, ki je bil slep že nekoliko let. Zaljubljen je bil v hčer nekega hiš. posestnika, ali deklica ga je odklonila in je našla — stara pesem — družega. Schneiderberger je radi tega tako obupal, da si je prestrelil srce in ostal mrtev na licu mesta.

Mati in dete zgorela. V vasi Struge se je dogodil grozen slučaj, kateremu sti padli dve življenji kakor žrtvi. Slabomna kmetica Taslidža je ostala se svojim 3 letnim detetom slučajno sama doma. Približala se je nepredvidno k ognju in v hipu sta bila ona in dete v plamenu. Oba sta začela grozno kričati. Predno pa so prišli hišni, ki so zadušili ogenj, sta mati in dete zadobila groznih opeklin, ki so povzročile njiju smrt.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Zopet se približuje čas, ko treba odposlati nabiralne pole za družbo sv. Mohorja družbinemu odboru v Celovec! Zato vabimo iskreno cenjene svoje rojake, drage Slovence in Slovenke, širimo naše slovenske domovine, a tudi vse one, ki prebivajo in si iščejo kruha izven domačih mej, da se zopet vpišejo v našo družbo!

Vsak Slovenec, vsaka Slovenka štej si v sveto versko kakor narodno dolžnost, biti ud tej naši družbi, ki v lepi vzajemnosti zbira pod praporom sv. Mohorja in Fortunata vse sloje in stanove našega naroda, ki po svojih knjigah skrbi za vsestranski duševni napredek slovenskega naroda, kateremu podaja obilo zdravega pouka in kratkočasnega razvedrila.

Deluj torej vsakdo na to, da pristopi Mohorjevi družbi! Častite poverjenike iskreno prosimo, da zopet prevzamejo mnogokje sicer težavni, a povsod hvaležni posel nabiranja družbenih udov. A tudi vsak ud si štej v dolžnost delati za vsestranski napredek naše družbe in ji pridobiti čim največ novih članov! Z združenimi močmi delajmo na to, da bo družba napredovala in procvitala i v bodoče, da bo po njej romalo tudi letošajo je sen čim največ lepih knjig v vse kraje, koder bivajo Slovenci.

Književni dar, ki ga letos sprejmejo št. Mohorjani in ki je naznanjen v zadnjem »Koledarju«, je sledeči:

1. »Zgodbe v. pisma«. X. snopič. S tem snopičem se prične novi zakon. Gosp. dr. Krek, ki je za št. dr. Lampetom tako lepo zaključil stari zakon, nadaljuje tudi novi zakon in temeljito v prekrasnem jeziku razlaga novi zakon. Temu snopiču, ki ga krasi mnogo lepih slik, bo dedana tudi lepa naslovna podoba v barvah in velik zemljevid svete dežele.

2. »Pamet in vera«. 2. snopič. G. župnik Seigerschmied nadaljuje svoje delo, katerega I. zvezek je našel mnogo priznanja. Poljudno razpravlja razna važna poglavja naše sv. vere in jih dokazuje ter pojasnjuje zlasti z mnogimi izgleidi.

3. »V Kelmorajnu«. Spomini s pota. — To bo prav zanimiva knjiga. Pisatelj, g. kanonik dr. A. Karlin, nas namreč vodi na nekaj slavno in tudi pri Slovenceh dobro znano božjo pot v »Kelmorajnu«, t. j. Köln am Rain. Knjigo bo dičilo mnogo lepih podob.

4. »Domači vrtnar«. G. profesor J. Koprivnik je spisal lepo poučno knjigo o vrtnarstvu, ki bo gotovo dobro služila našim gospodarjem in gospodinjam.

5. »Slovenske večernice«. 55. zvezek, in

6. »Koledar za leto 1904«. Ti knjigi izideti v znani že priljubljeni obliki. Obsegali bosti razne povesti znanih naših scitručnikov, poučno berilo itd.

Nabiralne pole z denarjem naj se odboru dopisujejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih stroškov provzročajo nam tisti, ki nam ne dopisujejo o pravem času udovine.

Posamčne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 st. za upravne stroške, namreč za zav. spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo budi: »Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!« V Celovec, dne 10. svečana 1903.

O d b o r.

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 18. (B.) Zbornica poslancev. — Mej došlimi spisi je interpelacija poslanca Bennatija in tovarišev do ministerskega pred sednika kakor voditelja ministerstva za pravosodje radi upoštevanja italijanskih prosilcev o imenovanju kazničnih paznikov v Kopru.

Iz angleške zbornice.

LONDON 17. (B.) — Spodnja zbornica. — O posvetovanju adrese je Campbell-Bannermann najprej opozoril na to, da se v prestolnem govoru nič ne omenja Nemčija z ozirom na venezuelansko vprašanje. Prosil je pojasnil glede sladkorne konvencije in glede položaja v Macedoniji, v deželi Somali in v južni Afriki.

Glede macedonskega vprašanja je odgovoril lord Balfour, da sti Avstro-Ogrska in Rusija posebno usposobljeni v to, da prevza-

meti rešitev tega problema, ker imati največ vpliva.

V tistih krajih da ni potrebna kaka skrbno izdelana konstitucija, ampak močna in previdna vlada, ki naj uvede elemente dobre uprave v Macedoniji.

Nasproti Banermanovi kritiki o venezuelanskem vprašanju je lord Balfour opravičeval postopanje Anglije.

Smrt nadvojvodinje Elizabete.

DUNAJ 18. (B.) Nadvojvodi Friderik in Evgen, princea Ludovik in Fran Bavarski, dedni prince Bourbonski, prince Elija Parmski, člani izrednega španskega odposlanstva in dvor blagopokojne so se predpoludne odpeljali v Baden, kjer se truplo nadvojvodinje položi k pokoj.

Nesreča v gledališču.

BEROLIN 18. (B.) »Vossische Zeitung« javlja: V tukajšnjem gledališču Varietè so trije kolesarji vozili v takozvanem »smrtnem obroču«. O tem pa so bili vrženi iz obroča. Jeden kolesarjev je ostal takej mrtev, druga dva sta ranjena.

50 letnica atentata na cesarja Frana Josipa.

DUNAJ 18. (B.) Danes je bila v votivni cerkvi zahvalna služba božja povodom 50-letnice srečne rešitve cesarja pred roko morilčevu.

Francozki minister za vnane stvari o Macedonskem vprašanju.

PARIZ 18. (B.) »Agence Havas« javlja, da je francoski minister za vnane stvari, Deleasse, v pogovoru z nekim sodručnikom lista »Matin« izjavil, da pripisuje največjo važnost javnemu mnenju o macedonskem vprašanju. Dokazano je, da on ni bil zadnji, ki je posredoval v prilog nesrečnemu prebivalstvu. Danes podpira Francija z veemi močmi program Avstro-Ogrske in Rusije, katerega je odobril tudi eden zastopnikov Macedonije. Tudi v bodoče hoče Deleasse storiti vse možno, da se usoda Macedonije obrne na bolje, toda nikdar se ne loči od družih signatarnih vlasti berlinskega dogovora in s tem naloži Franciji vso odgovornost, ako bi se preprečila kaka dobra smer ali povsedešili konflikti.

Nezavisnost Macedonije da bi pomenjala anarhijo, delitev pa vojno. Minister ne more umeti želje, ne bi bilo vodenje Francije drugačno. Francija, ki je oddaljena od mesta velicega požara, ne sme metati baklje, ampak mora biti na strani onih, ki gase. Francija ne sme pozabiti svojih dolžnosti do človeštva, ali zavedati se mora tudi dolžnosti do sebe ter hraniti si hladnokrvnost in prizljivo mirnost.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijski lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijska lista »Edinost« v Trstu.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: V. Tesa, vogal
Vla Ljubljana
ZALOGA: Piazza Rosaria št. 2
(šolsko poslopje)
in Vla Riburga št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapetarij, sroci in slik. Izvijače naročite tudi po posebnih cenah.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI KENIK TASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na pa ogorod ali železnico franco.

Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)
vpisane zadrage z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost, zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obecnokoristne namene.

Čast mi je raznaniti p. n. sl. občinstvu mesta Trsta in okolice, da sem te dni otvoril zalogo dalmatinskih naravnih vin. Prodajam po zmernih cenah na debelo in v steklenicah. Zaloge se nahajajo v hiši **Emila grofa Alberti-ja**, ulica Ghega št. 8 zadaj na dvorišču.

Namizna vina, črna, bela „Opolito“ (schilcher).

Prodajam tudi naraven in pristen tro pijačev in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo na glasu kakor izvrstna, ampak še znamenita, tudi kakor okrepljajoča za bolnike in malokrvnike, nadejam se za trdno, da me ho sl. občinstvo najmnogostevilneje poslušati se svojimi naročbami ter s tem vršiti naše narodno geslo: **Svoji k svojim!**

Odličnim spoštovanjem

Matko Pač.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcem.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in pitčikov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatančneje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Naznanilo in priporočilo.

Častim si naznanjati slavnemu občinstvu da je

prodajalnica jestvin
v ulici delle Legna št. 6

kojo sem več let vodil, prešla v mojo popolno last.

Prodajalnica je dobro založena z vedno zvežim in raznovrstnim blagom. Prodajam testenine iz tovarne **Znideršič & Valenčič** v Il. Bistrici, **Ciril Metodovo** kavino primes in **Ciril Metodovo** sladno kavo kakor tudi narodne užigalice.

Nadejam se, da me bode slavno občinstvo blagovolilo tudi za naprej počaščati z obilnimi obiski, belezi udani

Josip Luin.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolarjev, L-c, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevila nabožnih različno fino vezanih knjig, sv. čnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešine sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogocastju, izvršajo se vezanja (icami) najfinjša za zastave, pregrinjala idr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2 II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene.

Paglianova pijača

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja **Hieronima Pagliano**

je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo. **Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.**

Ogibajte se vedno opazovanju in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitku našo varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na trdko

Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco št. 4.

V manifakturni trgovini

tvrdke GIUSEPPE BOLLE

v ulici Nuova, nasproti palače Salem

Kuhinjske brisalke	od 10	nvč. naprej
Namizni prtji beli	12	„ „
„ „ „ in barvani	55	„ „
Brisalniki od platna	20	„ „
„ iz Tunisa	15	„ „
„ dlakasti	45	„ „
Garnitura za 6 oseb	1.80	„ „

Velikanski izbor žepnih rut od kotenine in platna itd.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia,
(vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapečarij.

- Popolno opremljene sobe. -

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Prodajalnica ur F. Haslinger

zaprisežen izvedenec in urar c. kr. priv. južne železnice

Via delle Poste (Palača Galatti)

nasproti št. 12.

Velik izbor ur vseh vrst. Poprave se izvrše v katerisikoli množini in kateresibodi vrste, kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in točnostjo na jamstvo.

Brezkonkurenčne cene.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapečarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnic. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odposiljanje po železnici ali morju.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanje na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

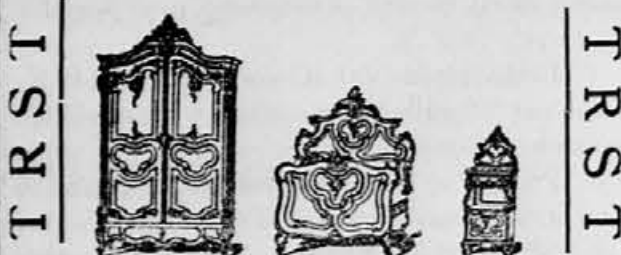
Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju žensitve ali prehoda v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš.
7. Telefon 469.

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

craven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvrše takoj. Pošiljkatve so poštarne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. piv. avstr. Lloyd.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom. -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsa in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Cenike razpošilja franko.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške žinitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzigla.

Promet s čeki in nakaznicami.